

Jak Vás chráníme při investování

Protože investování je vždycky trochu risk, rádi bychom Vám řekli, co a jak Vás při něm chrání. Přidáme i nějaké podrobnosti o Garančním fondu obchodníků s cennými papíry, který Vám bude krýt záda, kdyby se věci pokazily opravdu ošklivě. Děláme to proto, abyste měli představu, co všechno Vás při investování může potkat a jak to řešíme **věděli, na co máte nárok, pokud nastane nějaký problém.**

Co a jak chrání Vaše investice a Vaše peníze

Vaše investice a Vaše peníze chráníme zvlášť, dvěma různými způsoby. Investice podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu. A Vaše peníze chrání pojištění vkladů podle zákona o bankách, se kterým jste se seznámili, už když jste si u nás zakládali účet. Pojištění vkladů se týká především peněz, které máte na běžném nebo spořicímu účtu, případně v souvislosti s investicemi na investičním účtu. Pokud byste toho o pojištění vkladů chtěli vědět víc, stačí se podívat na naše stránky www.airbank.cz do sekce Povinně uveřejňované informace.

Pokud přijdete o investice, které jsou chráněny podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu, máte právo na náhradu z Garančního fondu obchodníků s cennými papíry. Jak velká náhrada to bude a jak probíhá její vyplácení, Vám shrneme dále v tomto textu: **Vaše peníze chráníme už jen tím, že dodržujeme pravidla pro podnikání bank. Všechny naše klienty s nimi seznamujeme už při založení účtu a kdykoliv je najdete na našem webu www.airbank.cz v sekci Povinně uveřejňované informace.**

Hlavní pravidlo správy investic je, že ve všem máme a musíme mít jasný **V případě investic zároveň dodržujeme pravidla pro nakládání s investicemi zákazníků. Nejdůležitější zásadou je, že máme ve všem pořádek. Vaše peníze jsou v bance Peníze určené k investování Vám uložíme hezky zvlášť. Nemícháme je ani s penězi jiných klientů, ani s těmi našimi. To samé platí o Vašich investicích. Ty jsou bezpečně uloženy na majetkovém účtu, oddělené od investic ostatních klientů i našeho majetku. Vaše peníze ani investice samozřejmě nepoužíváme k vlastnímu našemu obchodování nebo ani k obchodování za jiné klienty. Prostě jsou Vaše a nikdo Vám na ně u nás nesáhne.**

V některých případech můžeme Vaše investice vést **pod naším jménem** na účtu u třetí osoby **pod naším jménem.** Například u Vašich **Běžné je to třeba u investic do podílových listů. Investiční společnost totiž pro nás vede jen jeden souhrnný účet pro investice našich zákazníků (zákaznický účet), na kterém jsou dohromady s Vaše podílové listy vedeny společně s podílovými listy ostatních našich klientů. Nemusíte ale mít strach, že by se Vaše podílové listy s investicemi ostatních klientů nějak smíchaly, nebo dokonce ztratily. Klientské investice na souhrnném účtu pod naším jménem nedržíme jen tak halabala. Všechny jsou oddělené a zanesené důkladně zapsané v naší navazující evidenci, takže vždy přesně víme, co, komu a kolik patří.**

Naše investiční **Obchodní partnery, přes které realizujeme investice,** vybíráme vždycky **vždy** pečlivě a zodpovědně. Musejí **Musí** být naprosto **zcela** důvěryhodní a kvalifikovaní. Bereme v potaz **Dáváme pozor na** všechno, co by mohlo nějak ohrozit Vaše investice nebo práva s nimi spojená **mohlo jakkoliv ohrozit.** Průběžně ověřujeme, že se nic nepokazilo. A samozřejmě všechno co nejlépe smluvně ošetříme **ošetřujeme.** Nemusíme snad ani dodávat, že ve všech případech budou Vaše investice vždycky oddělené od cizího majetku a investic. A to jak našich, tak kohokoliv dalšího.

Při investování do podílových fondů Vás chráníme také tím, že podle výsledků Vašeho investičního dotazníku vyhodnocujeme, jestli je pro Vás investice přiměřená. U akcií a ETF to nevyhodnocujeme, protože je nabízíme v režimu execution only, což v jazyce českém znamená „bez vyhodnocování přiměřenosti“.

Co to je Garanční fond obchodníků s cennými papíry

Ve zkratce Vám vysvětlíme, jak funguje Garanční fond obchodníků s cennými papíry, a aby nám to netrvalo měsíce, budeme mu dál pro zjednodušení říkat jen Garanční fond. Garanční fond je tu jako taková nezúčastněná záloha pro případy, (dále „Garanční fond“) negarantuje úspěšnost investic ani náhradu ztrát. Nastupuje až v případě, kdy obchodník s cennými papíry (dále jen obchodník je to jen „obchodník“), tedy i my kdyby šlo o nás, nedokáže plnit svoje závazky. Tedy, jak by řekli právníci, je v úpadku.

Když se něco podobného stane a Vaše investice obchodníkovi nepatří. To znamená, že pokud se ocitne v insolvenční správce by vám je měl bez odkladu vydat. Pokud se však obchodník se dostane do takových nesnází, že nebude moci svým klientům vyplatit vydat jejich majetek sám a nemůže to udělat ani insolvenční správce, přichází na řadu právě Garanční fond. Ten podle všech zákonných pravidel odškodní klienty obchodníka z takzvaného záručního systému. Funguje to zkrátka a jednoduše jako takové pojištění, ze kterého můžou investoři dostat část svých peněz zpátky, když se věci hodně pokazí. Na rozdíl od běžného pojištění je pro Vás ale zadarmo. Do Garančního fondu totiž nepřispíváte Vy, ale my a ostatní obchodníci. Z našich příspěvků se následně hradí pohledávky klientů zkrachovalého obchodníka. V případě, kdy zkrachuje nějaká opravdu velká společnost a samotné příspěvky obchodníků by na vyplácení pohledávek nestačily, může si Garanční fond opatřit peníze i jinak. Například půjčkou nebo přímo od státu.

Kdy a jak vyplácí Garanční fond peníze

Na začátku celého procesu je vždy Pokud se obchodník, který z nějakého důvodu nedokáže plnit své závazky a nejspíš to nezvládne ani do roka. Pro všechny tyhle případy budeme dál používat termín, že je obchodník v platební neschopnosti. Když k něčemu takovému dojde dostane do úpadku nebo podobných nesnází, Česká národní banka to eo nejrychleji tuto situaci prověří a oznámí to co nejdříve Garančnímu fondu. To samé udělá i v případě, že o úpadku obchodníka rozhodne soud nebo když soud vydá jiné rozhodnutí, ze kterého je jasné, že už se jako klient nedostanete ke svým investicím, které jste u obchodníka měli.

Garanční fond pak to, že je obchodník v platební neschopnosti, co nejdřív vyhlásí veřejně. Udělá to po dohodě s Českou národní bankou a vždy takovým způsobem, aby se o platební neschopnosti mohli dozvědět všichni dotčení klienti. Například na internetových stránkách České národní banky nebo samotného obchodníka. Spolu s tím dá klientům vědět, kde, jak a do kdy se mu můžou přihlásit o peníze. Vyhlásí případně i to, kdy je začne vyplácet, a cokoliv dalšího, co s tím souvisí. Lhůta pro přihlášení nároků nesmí být kratší než 5 měsíců ode dne, kdy Garanční fond oznámení uveřejní. I když byste se ale během ní ale nestihli o peníze přihlásit, fond se proti Vám nemůže lhůty dovolávat. To znamená, že o nárok na své peníze nepřijdete ani potom. To se stane až po 5 letech, kdy bude Váš nárok promlčený. Jednoduše shrnuto, když se ozvete do 5 let, pořád se to nějak zvládne, ale později už své peníze nedostanete.

Garanční fond informuje veřejnost o úpadku obchodníka například na svých internetových stránkách, na stránkách České národní banky nebo samotného obchodníka. Zároveň informuje, kde, jak a dokdy se mu klienti mohou přihlásit o náhradu investic, které jim nemohly být vydány. Po prověření situace a žádosti o náhradu vyhlásí, kdy a jak začne náhrady vyplácet.

Ale nebojte se, i když byste se do doby vyhlášené Garančním fondem nestihli přihlásit o nárok na své peníze, nepřijdete o ně. O náhradu můžete požádat dodatečně po dobu následujících 5 let.

Garanční fond Vám musí peníze vyplatit poskytne náhradu do 3 měsíců od chvíle, kdy ověří, že na ně ni máte nárok, a spočítá, kolik jich peněz máte dostat. Garanční fond Vám vždycky vyplatí 90 % toho, co jste u obchodníka měli, nejvíc ale v přepočtu 20.000, – EUR. Garanční fond Vám vyplatí peníze jenom za investiční nástroje. Pokud jste měli u obchodníka třeba ještě peníze na bankovním účtu, za ty náhradu z fondu nedostanete. Ale nevěšte hlavu. Vklady peněz jsou obvykle pojištěné podle zákona upravujícího činnost bank samostatně. O tom se dočtete víc v dokumentu Pojištění vkladů na účtech, který najdete na našich internetových stránkách.

Váš majetek spočítá Garanční fond ke dni, kdy dostane od České národní banky oznámení o tom, že je obchodník v platební neschopnosti. Sečte všechny investiční nástroje, které u obchodníka máte. Od toho odečte případné dluhy, které byste k tomu samému dni měli obchodníkovi s cennými papíry splatit. Při výpočtu použijte tržní hodnoty investičních nástrojů, samozřejmě také platné ke dni, kdy přišlo oznámení o platební neschopnosti. **Tržní hodnotu Vašich investic spočítá ke dni, kdy dostal od České národní banky oznámení o úpadku obchodníka. Případné dluhy, které byste k tomu samému dni měli obchodníkovi s cennými papíry zaplatit, pak odečte.**

Následně Vám vyplatí 90 % hodnoty investic, které jste u obchodníka měli, až do částky 20 000 eur.

Pokud byste měli u obchodníka i peníze na bankovním účtu, jsou obvykle pojištěné Fondem pojištění vkladů. O tom se dočtete více v dokumentu Pojištění vkladů na účtech na www.airbank.cz v sekci Povinně uveřejňované informace.

Někteří lidé a právnické osoby nemají na náhradu z Garančního fondu nárok vůbec. Především **jsou to** ti, kdo **kteří** byli s obchodníkem, jehož platební neschopnost se řeší, spříznění **spřízněni** některým z následujících způsobů: dělali u něj audit nebo se na něm nějak podíleli, byli u něj na nějaké **ve** vedoucí pozici, měli na něm takzvanou kvalifikovanou účast nebo byli jeho osobou blízkou podle občanského zákoníku. To samé platí i **pro lidi a osoby ty**, kteří cokoliv z výše jmenovaného dělali u osob, které patřily do stejného podnikatelského seskupení jako obchodník, který je v platební neschopnosti. V obou případech se to ale týká jen období během tří let před tím, než k platební neschopnosti došlo. Takže pokud jste byli nějakým z těchto **byste byli některým z těchto** způsobů s obchodníkem spřízněni **spřízněni** ještě předtím, nemusíte se ničeho bát, náhradu dostanete jako kdokoliv jiný.

Na peníze z Garančního fondu nemají nárok ani lidé a právnické osoby, kteří **obchodníkovi** svěřili obchodníkovi peníze získané z trestné činnosti nebo kteří trestným činem způsobili to, že je obchodník v platební neschopnosti.

Vaše investice nepatří přímo obchodníkovi, právníci by řekli, že nejsou součástí jeho majetkové podstaty podle insolvenčního zákona. To znamená, že pokud se obchodník ocitne v insolvenční správce by Vám je měl bez odkladu vydat.

Tento dokument je platný od 15. 5. 2019 **účinný od 26. 11. 2023.**